

Статистика

Профілактичні програми для людей, які вживають наркотики ін'єкційно (ЛВНІ)

Протягом 11-ти місяців 2024 року 44 НУО, 22 мобільних амбулаторій та 14 мобільних команд впроваджували програми профілактики ВІЛ, ІПСШ та ТБ серед ЛВНІ. Клієнти отримували стерильне ін'єкційне обладнання, презервативи та спиртові серветки, консультування, асистоване тестування на ВІЛ, гепатити В,С та сифіліс, а також послуги з раннього виявлення туберкульозу.

У проектах за фінансової підтримки Глобального фонду та ПЕПФАР, 11,435 ЛВНІ отримали мінімальний пакет послуг протягом звітного періоду (шприц або голка, презерватив, консультація), а також 61,718 ЛВНІ пройшли асистоване тестування на ВІЛ-інфекцію за допомогою швидкого тесту та отримали результати. У 2024 році 2,852 ЛВНІ отримали позитивні результати тесту на ВІЛ, 1,739 ЛВНІ звернулись до ЗОЗ після перенаправлення. 1,459 ЛВНІ підтвердили позитивний результат (були вперше виявлені) та 1,951 ЛВНІ розпочали отримувати АРТ (включаючи тих, хто тестувався/ підтвердив свій результат у попередньому періоді).

Профілактичні програми для секс-працівників (СП)

Протягом 11-ти місяців 2024 28 НУО впроваджували програми профілактики ВІЛ та ІПСШ серед СП. Клієнти отримували презервативи, консультування, асистоване тестування на ВІЛ, гепатити В,С та сифіліс, а також послуги з раннього виявлення туберкульозу.

У проектах за фінансової підтримки Глобального фонду, 4,269 секс-працівників отримали мінімальний пакет профілактичних послуг (презерватив, консультацію), а також 4,718 СП пройшли асистоване тестування на ВІЛ-інфекцію за допомогою швидкого тесту та отримали результати. У 2024 році 362 СП отримали позитивні результати тесту на ВІЛ, 281 СП звернулись до ЗОЗ після перенаправлення. 80 СП підтвердили позитивний результат тесту (були вперше виявлені) та 113 СП розпочали отримувати АРТ (включаючи тих, хто тестувався/ підтвердив свій результат у попередньому періоді).

Профілактичні програми для чоловіків, які практикують секс з чоловіками (ЧСЧ)

Протягом 11-ти місяців 2024 року 23 НУО впроваджували програми профілактики ВІЛ та ІПСШ серед ЧСЧ. Клієнти отримували презервативи, лубриканти, консультування, асистоване тестування на ВІЛ, гепатити В,С та сифіліс, а також послуги з раннього виявлення туберкульозу.

У проектах за фінансової підтримки Глобального фонду, 11,439 ЧСЧ отримали мінімальний пакет послуг (презерватив та консультацію), а також 10,565 ЧСЧ пройшли асистоване тестування на ВІЛ-інфекцію за допомогою швидкого тесту та отримали результати. У 2024 році 156 ЧСЧ отримали позитивні результати тесту на ВІЛ, 140 ЧСЧ звернулись до ЗОЗ після перенаправлення. 72 ЧСЧ підтвердили позитивний результат тесту (були вперше виявлені) та 99 ЧСЧ розпочали отримувати АРТ (включаючи тих, хто тестувався/підтвердив свій результат у попередньому періоді).

Профілактичні програми для транс*людей

Протягом 11-ти місяців 2024 року 10 НУО впроваджували програми профілактики ВІЛ та ІПСШ серед транс*людей. Клієнти отримували презервативи, лубриканти, консультування, асистоване тестування на ВІЛ, гепатити В,С та сифіліс, а також послуги з раннього виявлення туберкульозу.

У проектах за фінансової підтримки Глобального фонду 4,904 транс*людей отримали мінімальний пакет послуг (презерватив та консультацію), а також 4,181 транс*людей пройшли асистоване тестування на ВІЛ-інфекцію за допомогою швидкого тесту та отримали результати. 9 транс*людей отримали позитивний результат, 9 транс*людей звернулись до ЗОЗ після перенаправлення, 8 підтвердили позитивні результати та 9 розпочали АРТ.

Дослідження серед ключових груп населення щодо інфікування ВІЛ, реалізовані протягом 2024 року

1. Відновлення документів, що посвідчують особу, серед людей, які вживають наркотики ін'єкційно, в Україні: виклики та затребувані зміни

Протягом травня-червня 2024 року було проведено комплексне дослідження для визначення бар'єрів та фасилітаторів до відновлення документів, що посвідчують особу (паспорт громадянина України) у людей, які вживають наркотики ін'єкційно (ЛВНІ), і вироблення рекомендацій щодо алгоритму надання відповідних послуг цільовій групі. У чотирьох регіонах України (Запорізька, Київська, Львівська та Одеська області) було проведено 76 глибинних інтерв'ю з ЛВНІ без документів і тими, хто їх відновив протягом останніх двох років, фахівцями неурядових організацій (НУО) та закладів охорони здоров'я (ЗОЗ).

Процес відновлення документів серед ЛВНІ стикається з багатьма бар'єрами як на індивідуальному, так і структурному рівнях. Серед основних факторів, що ускладнюють процес, визначено недостатню обізнаність та розуміння процедури відновлення паспорта, фізичні та фінансові перепони, можлива стигматизація ЛВНІ у суспільстві, а також їхня зневіра та невпевненість у своїх силах на шляху відновлення паспорта та усталений спосіб життя без документів, що посвідчують особу. Ключову роль для ЛВНІ на всіх етапах відновлення паспорта й забезпечення доступу до послуг, отримання яких передбачає його наявність, відіграють соціальні працівники та мережа проєктів і НУО, які займаються підтримкою спільноти.

Дослідження показало комплексність проблеми, вирішення якої потребує системного підходу та залучення НУО, державних органів і медичних закладів. Разом з тим, варто приділяти увагу недостатній суб'єктності ЛВНІ, які схильні повністю покладатися на дії та слова соціальних працівників. Затребуваним є включення у програми з ВІЛ компонентів з підвищення самоменеджменту ЛВНІ, робота з мотивацією та формування в них впевненості у своїх силах, формування навичок комунікації та стратегій подолання міжособистісних непорозумінь з персоналом державних органів і закладів, коректному реагуванню на випадки перевищення повноважень правоохоронними органами та способах захистити свої права тощо.

Основні рекомендації щодо супроводу та відновлення документів у ЛВНІ включають: (1) посилення інформаційні кампанії та обізнаність ЛВНІ щодо можливостей відновлення паспорта за підтримки НУО та процедури відновлення, а також розуміння важливості наявності документів для отримання соціальних і медичних послуг, зокрема лікування ВІЛ та участі у програмі замісної підтримувальної терапії; (2) забезпечення доступу до юридичних консультацій та системи якісного супроводу; (3) посилення координації між проєктами НУО, які надають підтримку ЛВНІ у відновленні документів, медичними закладами, правоохоронними органами та державними структурами.

Питання забезпечення доступу ЛВНІ без документів до отримання медичних послуг потребує комплексного і системного підходу на рівні Національної служби здоров'я України, зокрема щодо розробки механізмів і алгоритмів фінансування роботи медичних працівників з надання послуг не ідентифікованим клієнтам. У межах дослідження не задокументовано випадків відмови ЛВНІ без документів саме від лікування ВІЛ, і медичні працівники переважно намагаються забезпечити клієнтів необхідним лікуванням, часто проявляючи гнучкість і практикуючи альтернативні підходи до роботи з такими клієнтами на рівні ЗОЗ і покладаючись на зусилля НУО у супроводі та допомозі ЛВНІ. Разом з тим, попри існуючі формальні або неформальні підходи до мінімізації труднощів з відсутністю документів, можливості ЗОЗ надати медичні послуги в повному обсязі є обмеженими.

Як короткострокове вирішення існуючих проблем проектам із супроводу та лікування ВІЛ варто: передбачати можливість підписання меморандумів із ЗОЗ з чітким закріпленням можливості оплати роботи лікарів за надання послуг клієнтам без документів; підвищувати обізнаність та навички ЛВНІ з користуванням Додатком «Дія» шляхом інтеграції відповідного блоку до консультацій від соціальних працівників та команд НУО; за можливості забезпечити наявність смартфонів для тимчасового користування і завантаження Додатку «Дія» в офісах НУО або медичних закладах, що дозволить отримати доступ до цифрових копій документів у разі відсутності паперових оригіналів та пошкоджень або втрати власних мобільних телефонів.

Повні результати дослідження будуть доступні на сайті Альянсу у грудні 2024 року.

Дослідження проведено у межах проекту «Удосконалення каскаду лікування ВІЛ для ключових груп населення шляхом диференційованого виявлення нових випадків та залучення до лікування, нарощення потенціалу ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України» та стратегічної інформації в Україні».